

Autori consacrați, cărți importante din literatura lumii.

Colecția BIBLIOTECA POLIROM este coordonată de Bogdan-Alexandru Stănescu.

Hans Fallada, *Kleiner Mann – was nun?*

Copyright © Aufbau Verlag GmbH & Co. KG, Berlin 2009

Edition published by arrangement with Agenția Literară Livia Stoia

© copyright of the translation: S. Fischer Foundation by order of TRADUKI

traduki ^T

Această carte a apărut cu sprijinul oferit de TRADUKI, o rețea pentru promovarea literaturii din care fac parte Ministerul Federal pentru Europa, Integrare și Afaceri Externe al Republicii Austria, Ministerul Afacerilor Externe din Republica Federală Germania, Fundația Culturală Elvețiană Pro Helvetia, Kulturkontakt Austria, Goethe-Institut, Agenția Slovenă de Carte JAK, Ministerul Culturii din Republica Croația, Resortul pentru Cultură al guvernului principatului Liechtenstein, Fundația Culturală Liechtenstein, Ministerul Culturii din Republica Albania, Ministerul Culturii și Informației din Republica Serbia și Fundația S. Fischer.

Această carte este protejată prin copyright. Reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea prin orice mijloace și sub orice formă, cum ar fi xeroxarea, scanarea, transpunerea în format electronic sau audio, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informațiilor, cu scop comercial sau gratuit, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsesc penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Foto copertă: © Heinz Hirndorf, 1984

www.polirom.ro

Editura POLIROM

Iași, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506

București, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A,

sc. 1, et. 1, sector 4, 040031, O.P. 53

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României:

FALLADA, HANS

Și acum ce facem, micuțule? / Hans Fallada; trad. din lb. germ. de Mircea Dragoman. – Iași: Polirom, 2015

ISBN print: 978-973-46-3954-0

ISBN ePub: 978-973-46-5234-1

ISBN PDF: 978-973-46-5235-8

I. Dragoman, Mircea (trad.)

821.112.2-31 = 135.1

Printed in Romania

Hans Fallada

Și acum ce facem, micuțule?

Traducere din limba germană
de Mircea Dragoman

POLIROM
2015

Introducere

CEI FĂRĂ GRIJI

*Pinneberg află ceva nou despre Mielușica
și ia o hotărâre importantă*

E patru și cinci minute. Pinneberg tocmai constată asta. Stă așa, un bărbat tânăr, blond și arătos, în fața casei de pe Rothenbaumstrasse, nr. 24, și așteaptă.

E, deci, patru și cinci minute și la patru fără un sfert trebuia să se întâlnească cu Mielușica. Pinneberg bagă ceasul înapoi în buzunar și se uită la o firmă montată la intrarea în casa de pe Rothenbaumstrasse, nr. 24. Citește:

Dr. SESAM
Ginecolog
Consultații:
9-12 și 4-6

Corect! Totuși e deja patru și cinci minute. Dacă-mi aprind o țigară, sigur apare Mielușica imediat de după colț. Mai bine nu. Și-așa ziua de azi va fi una destul de scumpă.

Își ia ochii de la firmă. Rothenbaumstrasse are un singur rând de case: dincolo de șosea, de spațiul verde și de chei, curge râul Strela, destul de lat aici, chiar înainte de-a se vărsa în Marea Baltică. Un vânt proaspăt bate dintr-acolo, tufișurile își pleacă crengile, copacii freamătă ușor.

Așa mi-ar plăcea să locuiesc, se gândește Pinneberg. Sesam ăsta are cu siguranță vreo șapte camere. Câștigă probabil o grămadă de bani. Plătește o chirie de... două sute de mărci? Trei sute? La naiba, habar n-am. Patru și zece minute!

Pinneberg bagă mâna în buzunar, scoate o țigară din tabacheră și o aprinde.

De după colț apare plutind Mielușica, cu o fustă albă plisată, bluză din mătase naturală, fără pălărie, cu părul blond în bătaia vântului.

— Bună, Băiete. Chiar n-am putut să ajung mai devreme. Supărat?

— Deloc. Numai că o să avem de așteptat o veșnicie. De când stau aici, au intrat pe puțin treizeci de oameni.

— Doar nu s-au dus toți la doctor. Și oricum noi avem programare.

— Vezi, e bine că ne-am făcut programare!

— Sigur că e bine. Tu ai întotdeauna dreptate, Băiete. (Pe trepte, îi cuprinde capul în mâini și îl sărută cu pasiune.) Doamne, sunt atât de fericită că ești din nou lângă mine, Băiete. Gândește-te numai, paisprezece zile!

— Da, Mielușico, îi răspunde el. Nici nu mai sunt prost dispus.

Ușa se deschide și în penumbra coridorului slab luminat se vede numai o siluetă albă, care latră:

— Adeverițele!

— Lăsați-ne mai bine să intrăm întâi, spune Pinneberg și o împinge pe Mielușica în fața lui. Noi am venit oricum în particular. Am făcut programare. Mă numesc Pinneberg.

Auzind cuvântul „particular“, năluca albă ridică mâna și aprinde lumina pe coridor.

— Domnul doctor va veni îndată. Un moment, vă rog. Pofțiți, vă rog, acolo, înăuntru.

Cei doi intră pe ușă și trec prin fața alteia, întredeschisă. E de la sala de așteptare și înăuntru par să se afle toți cei treizeci de oameni pe care Pinneberg i-a văzut trecând prin fața lui. Toți se uită la cei doi și se aude ridicându-se un cor de glasuri amestecate: „Așa ceva nu se poate!“, „Noi așteptăm de mai mult timp!“, „Atunci la ce mai plătim contribuțiile?“, „Snobii ăștia nu mai țin cont de nimic“.

În ușă apare asistenta.

— Faceți liniște! Îl deranjați pe domnul doctor! Nu e ce credeți. Dânsul e ginerele domnului doctor, împreună cu soția sa. Nu-i așa?

Pinneberg zâmbeste măgulit. Mielușica se îndreaptă spre cealaltă ușă. Pentru un moment se face liniște.

— Hai, acum, repejor! șoptește asistenta împingându-l înaintea pe Pinneberg. Pacienții ăștia trimiși de Casa de asigurări sunt prea vulgari. Ce-și închipuie oamenii pentru mizilicul de bani pe care îl plătește Casa...

Ușa se închide, iar tânărul și Mielușica se trezesc înconjurați de pluș de culoare roșie.

— Țsta sigur e salonul lui privat, spune Pinneberg. Cum îți place? Mie mi se pare îngrozitor de demodat.

— Mi s-a părut oribil, îi răspunde Mielușica. Și noi suntem de obicei pacienți asigurați la Casă. Ai auzit cum vorbea asistenta.

— De ce te enervezi? întreabă el. Așa stau lucrurile. Cu oamenii mărunți ca noi fac ce vor...

— Dar asta mă enervează...

Se deschide ușa și intră altă asistentă.

— Domnul și doamna Pinneberg? Domnul doctor vă roagă să aveți răbdare un minut. Dacă-mi permiteți, pot să notez între timp datele personale?

— Vă rog, spune Pinneberg și imediat e întrebat:

— Vârsta?

— Douăzeci și trei.

— Prenume?

— Johannes.

După o scurtă pauză:

— Contabil.

Apoi mai sigur pe el:

— Am fost întotdeauna sănătos. Bolile copilăriei obișnuite, dar în afară de astea, nimic. Din câte știu eu, suntem amândoi sănătoși.

Din nou ușor încurcat:

— Da, mama mai trăiește. Tata nu, nu mai trăiește. N-aș putea să spun de ce-a murit.

Și Mielușica...:

— Douăzeci și trei. Emma.

Acum ezită ea:

— Născută Mörschel. Întotdeauna sănătoasă. Amândoi părinții în viață, amândoi sănătoși.

— Încă un moment, vă rog. Domnul doctor va fi liber imediat.

— La ce-or fi bune toate astea, bombăne el după ce ușa se închide la loc. Că noi vrem doar să...

— Nu ți-a căzut bine să spui „contabil“.

— Și tu cu născută Mörschel! (Râde.) Emma Pinneberg, zisă Mielușica, născută Mörschel. Emma Pinne...

— Vrei să taci? Of, Doamne, Băiete, trebuie să mă duc neapărat la toaletă. Știi cumva pe unde e?

— Așa e întotdeauna cu tine! În loc să te duci înainte...

— Dar m-am dus, Băiete. Zău că da. În piața din fața primăriei. Am dat chiar un ban. Însă când sunt așa de agitată...

— Hai, Mielușico, zău, stăpânește-te puțin. Păi, dacă tocmai ai fost...

— Băiete, zău că trebuie să mă duc...

— Vă rog, se aude o voce.

În cadrul ușii stă doctorul Sesam, celebrul doctor Sesam, despre care jumătate din oraș și un sfert din provincie povestesc în șoaptă că ar avea o inimă largă, unii spun chiar că ar avea o inimă bună. În orice caz, a scris o broșură de popularizare despre problemele sexuale și astfel a găsit și Pinneberg curajul să-i scrie și să facă o programare pentru el și Mielușica.

Deci doctorul Sesam stă în cadrul ușii și spune:

— Vă rog.

Apoi caută scrisoarea pe birou.

— Mi-ați scris, domnule Pinneberg. Nu vă puteți permite să aveți copii pentru că nu vă ajung banii.

— Da, răspunde Pinneberg, grozav de fâstâcit.

— Faceți-vă puțin comodă, îi spune doctorul Mielușicăi, după care continuă: Și acum ați dori să cunoașteți un sistem de prevenție care să fie absolut sigur. Da, unul foarte sigur...

Zâmbește sceptic pe deasupra ochelarilor cu rame aurii.

— Am citit în cartea dumneavoastră, începe Pinneberg, despre acele sterilate...

— Acele *sterilite*, spune doctorul, da, însă nu se potrivesc oricărei femei. Și oricum e ceva destul de neplăcut. Cine știe dacă soția dumneavoastră are îndemânarea...

Se uită cu atenție la ea. S-a dezbrăcat puțin, de fapt, a început numai – bluza și fusta. Pare destul de înaltă așa cum stă, cu picioarele ei subțiri.

— Păi, atunci să mergem alături, spune doctorul. Bluza nu trebuia să o scoateți pentru *asta*, micuță și tânără doamnă.

Mielușica se înroșește toată la față.

— Acum lăsați așa. Haideți. Un moment, domnule Pinneberg.

Cei doi intră în camera alăturată. Pinneberg se uită după ei. Doctorul Sesam nu-i ajunge „micuței și tinerei doamne“ nici măcar până la umeri. Lui Pinneberg i se pare din nou că arată minunat, cea mai bună față din lume, de fapt, singura. El lucrează în Ducherow, iar ea aici, în oraș, drept care o vede cel mult o dată la paisprezece zile, așa că încântarea îi e întotdeauna proaspătă și dorința mai presus de orice înțelegere.

Din când în când îl aude pe doctor, alături, întrebând câte ceva cu voce joasă, un instrument zăngănește, izbindu-se de marginea unei tăvi, cunoaște zgomotul de la dentist, nu e un sunet plăcut.

Brusc tresare, n-a mai auzit niciodată vocea asta a Mielușicăi – spune tare, aproape strigând, cu voce foarte ascuțită: „Nu, nu, nu!“ Apoi încă o dată: „Nu!“ Și după aceea foarte încet, deși el o mai poate auzi încă: „O, Doamne!“

Pinneberg face trei pași spre ușă – ce se-ntâmplă oare? Ce poate fi? S-a mai auzit despre doctori dinăștia că ar fi niște brute nenorocite... Acum se aude din nou vocea doctorului Sesam, însă nu se înțelege ce spune, și din nou zăngănește un instrument.

Apoi liniște.

E o zi din plină vară, de la mijlocul lui iulie, soarele strălucește încântător. Afară cerul e albastru-închis, câteva crengi se sprijină de fereastră, se leagănă în briza mării. Ca un cântec vechi, din copilăria lui Pinneberg, care tocmai îi răsună în minte:

*Vânt aspru, vânt vijelios,
Lasă-i căciula copilului meu!
Arată-i blândețe copilului meu,
Vânt aspru, vânt vijelios!*

Cei din sala de așteptare vorbesc. Și ei se cam plictisesc. Mi-ar plăcea să am problemele voastre. Problemele voastre...

Cei doi se întorc. Pinneberg îi aruncă o privire temătoare Mielușicăi – are ochii așa de mari, parcă măriți de-o spaimă grozavă. E palidă, însă acum îi zâmbește, la început timid, dar după aceea zâmbetul i se întinde pe toată fața, devine tot mai puternic și înflorește... Doctorul se spală pe mâini într-un colț. Se uită peste umăr la Pinneberg. Apoi spune grăbit:

— Puțin cam târziu, domnule Pinneberg, cu contracepția. S-a închis ușa. Cred că e cam începutul lunii a doua.

Lui Pinneberg i se taie respirația. Asta da lovitură. După care zice repezit:

— E imposibil, domnule doctor! Am avut foarte multă grijă. E chiar imposibil. Spune și tu, Mielușico...

— Băiete! zice ea. Băiete...

— Așa e, spune doctorul. Nu este nici o greșeală. Și credeți-mă, domnule Pinneberg, un copil e bine-venit în orice căsnicie.

— Domnule doctor, răspunde Pinneberg cu buzele tremurând. Domnule doctor, eu câștig pe lună o sută optzeci de mărci! Vă rog, domnule doctor!

Doctorul Sesam pare groaznic de obosit. Știe ce urmează, aude asta de treizeci de ori pe zi.

— Nu, spune el. Nu. Nu mă rugați așa ceva. Nici nu se pune problema. Amândoi sunteți sănătoși. Și venitul dumneavoastră nici nu e chiar așa de mic. Chiar nu e mic.

— Domnule doctor! strigă Pinneberg înfierbântat.

Mielușica, stând în spatele lui, îl mângâie pe păr.

— Lasă, Băiete, lasă! O să ne descurcăm.

— Dar e cu totul imposibil..., răbufnește Pinneberg, după care tace.

Intră asistenta.

— Domnul doctor e chemat la telefon.

— O să vedeți, spune doctorul, o să vă bucurați până la urmă. Și, după ce se naște copilul, veniți imediat la mine. Ne vom ocupa de chestia aia cu contracepția. Nu vă bizuiți pe alăptat. Deci... Curaj, tânără doamnă!

Îi strânge mâna Mielușicăi.

— Aș vrea să..., spune Pinneberg scoțând portofelul.

— A, da, zice doctorul din cadrul ușii și îi mai privește o dată pe amândoi, cântărindu-i din priviri. Păi, cincisprezece mărci, soră.

— Cincisprezece..., repetă încet Pinneberg și se uită la ușă.

Dar doctorul Sesam a plecat deja. Scoate cu greu o bancnotă de douăzeci de mărci, privește încruntat cum e completată chitanța și o ia în primire.

Fruntea i se descrețește ușor.

— Primesc banii înapoi de la Casa de asigurări, nu-i așa?

Asistenta se uită la el, apoi la Mielușica.

— Diagnostic de graviditate, nu-i așa?

Nici măcar nu așteaptă răspunsul.

— Din păcate, nu. Casa nu restituie banii pentru așa ceva.

— Hai, Mielușico! spune el.

Coboară încet scara. Mielușica se oprește pe una dintre trepte și îi ia mâna într-ale ei.

— Nu fi așa de trist! Te rog, nu! O să fie, totuși, bine.

— Da, da, răspunde el, adâncit în gânduri.

Merg o vreme pe Rothenbaumstrasse, apoi cotesc pe Mainzer Strasse. Aici sunt case înalte și mulți oameni, mașinile trec parcă în pâlcuri, au apărut deja gazetele de seară și nimeni nu-i bagă în seamă pe cei doi.

— Nu e un venit mic, zice el, și îmi ia cincisprezece mărci din cele o sută optzeci ale mele, ce hoț!

— Mă descurc eu, spune Mielușica. Mă descurc eu.

— Of, tu! izbucnește el.

Din Mainzer Strasse dau în Krümpferweg – brusc se face liniște.

Mielușica spune:
 — Acum înțeleg unele lucruri.
 — Cum adică?
 — Ei, nimic, numai că dimineața mi-e tot timpul rău. Și mă simt cam ciudat...
 — Dar trebuie să-ți fi dat seama, nu?
 — Îmi spuneam întruna că o să-mi vină totuși. Cine se gândește imediat la așa ceva?
 — Poate că s-a înșelat!
 — Nu. Nu cred. E adevărat.
 — Totuși e posibil să se fi înșelat?
 — Nu, cred că...
 — Te rog! Ascultă odată ce-ți spun! E totuși posibil?
 — Posibil? Posibil e orice!
 — Păi, poate mâine îți vine ciclul. Să vezi atunci ce scrisoare îi scriu eu ăluia!
 Cade pe gânduri, scrie deja scrisoarea.
 După Krümperweg vine Hebbelstrasse. Cei doi se plimbă încet, în după-amiaza de vară, pe strada mărginită de ulmi frumoși.
 — O să-i cer înapoi și cele cincisprezece mărci, spune brusc Pinneberg.
 Mielușica nu-i răspunde. Calcă atent, pe toată lățimea pantofului, și se uită pe unde pășește, totul e altfel acum.
 — Încotro mergem, de fapt? întrebă el deodată.
 — Eu trebuie să mă duc acasă, răspunde Mielușica. Nu i-am spus mamei că rămân în oraș.
 — Asta-i acuma! zice el.
 — Nu te supăra, Băiete, îl roagă ea. Dacă pot, o să mai ies pe la opt și jumătate. Cu ce tren vrei să pleci?
 — Cu cel de nouă și jumătate.
 — Atunci te conduc la tren.
 — Și în rest nimic, spune el. Din nou nimic. Ce viață e asta?
 Lütjenstrasse e o stradă de muncitori adevărată, împânzită mereu de copii, nici nu te poți despărți ca lumea de cineva.
 — N-o lua așa în tragic, Băiete, zice ea întinzându-i mâna. Mă descurc eu.

— Da, da, răspunde el încercând să zâmbească. Tu ești cartea câștigătoare, Mielușico, și-i bați pe toți.
 — La opt și jumătate o să fiu jos. Cu siguranță.
 — Și acum nici măcar un sărut?
 — Zău că nu se poate, o să bârfească toți. Curaj. Curaj! Îl privește.
 — Bine atunci, Mielușico, zice el. Nici tu să n-o iei în tragic. O scoatem noi cumva la capăt.
 — Sigur, nu-mi pierd curajul. Ne mai vedem, atunci.
 Urcă în fugă treptele întunecoase, poșeta ei mică, de ieșit în oraș se izbește de balustradă: clap-clap-clap.
 Pinneberg se uită după picioarele ei albe. De sute de mii de ori i-a scăpat deja Mielușica urcând în fugă nenorocitele astea de trepte.
 — Mielușico! strigă el. Mielușico!
 — Da? răspunde ea de sus, privind peste balustradă.
 — O clipă! strigă el.
 Se repede în sus pe trepte, rămânând fără suflare în fața ei, și o apucă de umeri.
 — Mielușico! spune gâfâind din cauza nerăbdării și a lipsei de aer. Emma Mörschel! Ce-ar fi dacă noi doi ne-am căsători...?

*Mama Mörschel – domnul Mörschel –
 Karl Mörschel: Pinneberg e prins la mijloc*

Emma Mörschel nu spune nimic. Se desprinde de Pinneberg și se așază încetișor pe una din trepte. Dintr-odată n-o mai țin picioarele. Stă așa și se uită în sus la Băiatul ei.
 — O, Doamne! murmură ea. Băiete, dacă ai face tu asta!
 Ochii i se luminează. Ochii albastru-închis, cu o umbră de verde, parcă răspândeau acum o lumină strălucitoare.
 Ca și cum s-ar fi aprins în ea toții pomii de Crăciun din viața ei, se gândește Pinneberg, stânjenit din pricina emoției.
 — Atunci totul e în regulă, Mielușico, zice el. O facem. Și cât mai repede, nu?

— Băiete, să știi că nu ești obligat. Eu mă descurc oricum. Dar, sigur, ai dreptate, e mai bine ca Piticul să aibă un tată.

— Piticul, repetă Johannes Pinneberg. Da, așa e, Piticul.

O clipă se lasă liniștea. Se frământă dacă să-i mărturisească Mielușicăi că nu s-a gândit la Pitic când i-a propus căsătoria, ci la faptul că nu era deloc corect ca în după-amiaza asta de vară să stea și s-o aștepte trei ore în stradă pe fata lui. În schimb spune:

— Mai bine te ridici, Mielușico. Treptele sunt sigur murdare. Fusta ta albă...

— Lasă fusta, dă-o-ncolo! Ce ne pasă nouă de toate fustele din lume! Sunt atât de fericită! Hannes! Băiete!

Se ridică în picioare și i se aruncă la piept. Casa a fost și ea generoasă: din cele douăzeci de familii care intră și ies pe treptele acelea, n-a trecut nimeni după-amiază la cincă, la vremea când se întorc bărbații de la muncă și când toate gospodinele dau fuga să ia ce le mai lipsește la gătit. N-a trecut nimeni.

Până când Pinneberg se eliberează spunând:

— Dar asta putem să facem și sus – ca o pereche căsătorită. Hai să urcăm.

Mielușica întreabă nesigură:

— Vrei să vii chiar acum? Nu-i mai bine să-i pregătesc pe tata și pe mama, pentru că ei nu știu nimic despre noi...?

— Dacă trebuie s-o facem, mai bine s-o facem numai decît, declară Pinneberg, neavînd de gînd să se întoarcă în stradă. Oricum, se vor bucura cu siguranță, nu?

— Știi și eu? spune gânditoare Mielușica. Mama, foarte mult. Pe tata, știi, nu trebuie să te superi. Tatei îi place să ia oamenii peste picior, dar n-o face cu răutate.

— O să fiu înțelegător, zice Pinneberg.

Mielușica deschide ușa: un holișor. De după o ușă puțin crăpată se aude o voce:

— Emma, vino-ncoace, acum!

— Imediat, mamă, strigă Emma Mörschel. Numai să-mi scot pantofii.

Îl ia pe Pinneberg de mână și îl conduce, în vârful picioarelor, într-o cămaruță ce dă spre curte, în care se află două paturi.

— Pune-ți lucrurile acolo. Da, ăsta e patul meu. În celălalt pat doarme mama. Tata și Karl dorm dincolo, în camera cealaltă. Hai, vino. Stai, părul tău!

Îi trece repede un pieptăn prin părul ciufulit.

La amândoi le bat inimile tare. Ea îl ia de mână, trec prin holișor și împing ușa de la bucătărie. Lângă sobă stă o femeie cu spinarea rotundă și încovoiată, prăjind ceva într-o tigaie. Pinneberg zărește o rochie maro și un șorț mare și albastru.

Femeia nu ridică privirea.

— Emma, fugi repede până-n beci și adu niște brichete de cărbune. Pot să-i zic lui Karl de sute de ori...

— Mamă, spune Emma, el e prietenul meu, Johannes Pinneberg din Ducherow. Noi vrem să ne căsătorim.

Femeia de lângă plită ridică privirea. E negricioasă, cu o gură puternică, dură și amenințătoare, ochi deschiși la culoare și aspri și un chip cu zeci de mii de riduri. O bătrână soție de muncitor.

Femeia îl privește pe Pinneberg numai o clipă, cu asprime și răutate. Apoi se întoarce la turtele ei din cartofi.

— Ce zi proastă, mormăie ea. Acum îmi cari indivizii tăi acasă?! Du-te și adu cărbuni, că nu mai am jar.

— Mamă, spune Mielușica încercînd să rîdă, chiar vrea să mă ia de nevastă.

— Îți zic să aduci cărbuni, fato, strigă femeia și agită furculița.

— Mamă...!

Femeia ridică privirea. Întreabă încet:

— N-ai ajuns încă jos? Vrei să-ți ard una?!

Mielușica îl strînge repede de mână pe Pinneberg. Apoi ia un coș, strigă cât poate de vesel: „Mă întorc imediat!“ și se aude trântindu-se ușa de la intrare.

Pinneberg rămîne părăsit în bucătărie. Se uită cu sfială la doamna Mörschel, temându-se ca nu cumva simpla lui privire s-o înfurie, apoi privește pe fereastră. Se văd numai cerul albastru de vară și câteva coșuri de fum.

Doamna Mörschel împinge tigaia la o parte și își face de lucru cu inelele plitei. Zăngănește și troncănește foarte tare.

Amestecă jarul cu vătraiul și bodogănește ca pentru sine. Politicos, Pinneberg întrebă:

— Mă scuzați...?

Astea sunt primele lui cuvinte în casa familiei Mörschel.

Mai bine n-ar fi spus nimic, pentru că femeia se repede asupra lui ca un vultur. Într-o mână ține vătraiul, iar în cealaltă furculița cu care întorsese turtele din cartofi, însă asta nu-i așa de grav, deși le agită prin aer. Periculos e chipul ei, cu toate ridurile care zvâcnesc și tresar, dar și mai periculoși sunt ochii ei răi și amenințatori.

— Dacă îmi faci fata de rușine! țipă ea scoasă din fire.

Pinneberg se dă un pas în spate.

— Dar vreau s-o iau pe Emma de nevastă, doamnă Mörschel! zice el înspăimântat.

— Poate crezi că eu nu știu ce se-ntâmplă, spune femeia fără să clipească. De două săptămâni stau aici și aștept. Mă gândeam că o să-mi spună ceva, mă gândeam că o să mi-l aducă pe individ curând, stăteam aici și așteptam. (Trage aer în piept.) Emma mea e o fată bună, măi omule, nu-i un gunoi pentru tine. A fost întotdeauna veselă. Niciodată nu mi-a spus un cuvânt urât – vrei s-o faci de rușine?

— Nu, nu, șoptește Pinneberg înspăimântat.

— Ba da! Ba da! strigă doamna Mörschel. Ba da! Ba da! De două săptămâni stau aici și aștept să-mi dea tampoanele la spălat – nimic! Ce-ați făcut?

Pinneberg nu poate să-i răspundă.

— Suntem și noi oameni tineri, zice el moale.

— Ah, dumneata, spune ea încă supărată, ai convins-o pe fata mea la așa ceva. Deodată se pune din nou pe țipat: Voi, bărbații, sunteți toți niște porci, niște porci, ptui!

— O să ne căsătorim de îndată ce sunt gata hârtiile, îi explică Pinneberg.

Doamna Mörschel se întoarce la plita ei. Grăsimea sfârâie pe când întreabă:

— Cu ce te ocupi, de fapt? Îți poți permite să te însori?

— Sunt contabil. La o firmă care vinde cereale.

— Adică funcționar?

— Da.

— Un muncitor mi-ar fi plăcut mai mult. Cât câștigi?

— O sută optzeci de mărci.

— Cu tot cu rețineri?

— Nu, alea se mai scad.

— Asta-i bine, spune femeia. Nu-i prea mult. Vreau ca fata mea să rămână simplă. Și, deodată, din nou cu răutate: Să nu crezi cumva că primește ceva. Noi suntem proletari. La noi nu se face așa ceva. Numai lenjeria pe care și-a cumpărat-o singură.

— Nici nu e nevoie, zice Pinneberg.

Brusc, femeia se înfurie din nou.

— Nici dumneata n-ai nimic. Nu pari să fi pus ceva deoparte. Dacă umbli îmbrăcat cu un costum ca ăsta, nu-ți rămâne mai nimic.

Pinneberg nu mai trebuie să recunoască spăsit că o cam nimerise, fiindcă intră Mielușica cu coșul de cărbuni.

— Te-a înfulecat cu fulgi cu tot, sărmane Băiat? întreabă ea. Mama e ca un cazan sub presiune, se-nfierbântă imediat.

— Nu fi obraznică, fetițo, îi aruncă bătrâna. Că altfel îți primești totuși palma aia. Mergeți în cameră și aranjați-vă. Vreau să vorbesc eu mai întâi cu taică-tău.

— Așa deci, zice Mielușica. L-ai întrebat și pe mire dacă-i plac turtele din cartofi? Azi sărbătorim logodna noastră.

— Plecați de-aici! spune doamna Mörschel. Și să nu închi-deți cumva ușa, o să trec să văd dacă nu faceți prostii.

Se așază la masa micuță, pe scaunele albe, unul în fața celuilalt.

— Mama e o simplă muncitoare, zice Mielușica. E foarte aspră, dar nu-și închipuie nimic rău.

— O, ba sigur că-și închipuie, spune Pinneberg rânjind. Mama știe foarte bine, înțelegi, știe ce ne-a spus nouă doctorul.

— Sigur că știe. Mama știe întotdeauna totul. Cred că i-ai plăcut.

— Ei, lasă, nu părea deloc.

— Așa-i mama. Trebuie să țipe întotdeauna. Eu nici nu mai bag de seamă.

O clipă e liniște, stau amândoi cuminți, unul în fața celuilalt, cu mâinile pe masă.

— Trebuie să ne cumpărăm și verighete, spune Pinneberg, adâncit în gânduri.

— O, Doamne, da, exclamă imediat Mielușica. Zi repede, care-ți plac mai mult, cele lucioase ori cele mate?

— Mate! răspunde el.

— Și mie la fel! Și mie la fel! strigă ea. Cred că avem aceleași gusturi în toate, asta-i bine. Cât o fi costând?

— Nu știu. Vreo treizeci de mărci?

— Atât de mult?

— Dacă le luăm din aur.

— Sigur că le luăm din aur. Ia să vedem, să ne luăm măsurile.

El se trage mai aproape. Rup un fir de pe mosorul cu ață. E greu. Ața ba le intră în carne, ba e prea largă.

— Să te uiți la mâini aduce ceartă, spune Mielușica.

— Dar nu mă uit deloc, răspunde el. Le sărut numai. Îți sărut mâinile, Mielușico.

Cineva bate tare la ușă.

— Haideți încoace! A venit taică-tău!

— Îndată, spune Mielușica și se desprinde de brațul lui. Hai să ne aranjăm repede. Tata te ia numaidecât peste picior.

— Cum e tatăl tău?

— Doamne, o să vezi imediat. Dar nu contează. Tu pe mine mă iei de nevastă, pe mine, pe mine, fără mama și tata.

— Dar cu Piticul.

— Cu Piticul, da. O să aibă parte de niște părinți nechibzuiți. Nu pot sta cuminți nici un sfert de ceas...

La masa din bucătărie șade un bărbat înalt, cu pantaloni cenușii, vestă cenușie și o bluză albă, din tricot, fără guler, fără haină. E încălțat cu niște papuci de casă. Are o față gălbejită și ridată, ochi mici și ageri, ascunși în spatele unui lornion care atârână, o mustață căruntă și o bărbuță aproape colilie.

Bărbatul citește *Vocea poporului*, însă acum, că Pinneberg și Emma au intrat în bucătărie, lasă ziarul jos și-l cercetează pe tânăr.

— Vasăzică dumneata ești tânărul care vrea s-o ia de nevastă pe fii-mea? Mă bucur, ia loc. Oricum o să trebuiască să te mai gândești.

— La ce? întrebă Pinneberg.

Mielușica își leagă și ea un șorț la brâu și o ajută pe maică-sa. Doamna Mörschel spune supărată:

— Pe unde o fi umblând golănașul ăsta? Toate turtele o să se-ntărească.

— Ore suplimentare, răspunde laconic domnul Mörschel. Și se-ntoarce spre Pinneberg, făcându-i cu ochiul: Și dumneata faci uneori ore suplimentare, nu-i așa?

— Da, destul de des, zice Pinneberg.

— Dar neplătite?

— Din păcate. Șeful spune că...

Domnului Mörschel nu-i pasă de ce spune șeful.

— Ei, vezi, de aia mi-ar plăcea mai mult un muncitor pentru fii-mea. Când Karl face ore suplimentare, îi sunt plătite.

— Domnul Kleinholz spune că..., începe încă o dată Pinneberg.

— Ce spun patronii, tinere, îi explică domnul Mörschel, asta știm noi de mult. Și nu ne interesează. Ce fac, asta ne interesează. Aveți și voi acolo, la muncă, un contract tarifar, nu?

— Cred că da, răspunde Pinneberg.

— Crezutul e o chestie religioasă, un muncitor n-are treabă cu așa ceva. Sigur că aveți. Și-acolo scrie că orele suplimentare trebuiesc plătite. De ce mă aleg eu cu un ginere care nu-și primește banii?

Pinneberg ridică din umeri.

— Pentru că voi, funcționarii, nu sunteți organizați, îi explică domnul Mörschel cum stau lucrurile. Pentru că la voi nu există nici o camaraderie, nici o solidaritate. De aia fac cu voi tot ce vor.

— Eu sunt organizat, spune Pinneberg morocănos. Sunt membru într-un sindicat.

— Emma! Mamă! Tânărul nostru face parte dintr-un sindicat? Cine-ar fi crezut așa ceva! Așa de bățos și membru într-un sindicat! (Mörschel cel înalt înclină capul și-l cercetează pe

viitorul său ginere cu ochii îngustați.) Și cum se cheamă sindicatul tău, băiete? Ia zi!

— Sindicatul funcționarilor germani, răspunde Pinneberg enervându-se din ce în ce mai tare.

Bărbatul înalt se rupe parcă în două, așa de tare e cuprins de isterie.

— SFG! Mamă, Emma, țineți-mă bine, puștiu' ăsta e un cățeluș, auziți, zice că ăla-i sindicat! Un plasture galben prins de două scaune. O, Doamne, măi copii, așa o glumă bună...

— Dacă-mi dați voie, spune Pinneberg înfuriat. Nu suntem deloc un plasture galben! Nu suntem subvenționați de patroni. Ne plătim singuri contribuțiile federale.

— Pentru ștabi! Pentru ștabii ăia galbeni! Ei, Emma, ți l-ai ales pe cel mai potrivit. Unu' de la SFG! Un cățeluș sadea!

Pinneberg se uită spre Mielușica, cerându-i ajutorul, dar ea nu-l vede. Poate că Mielușica e obișnuită cu așa ceva, totuși – chiar dacă ea e obișnuită – pentru el e foarte neplăcut.

— Funcționar, pfui, când aud așa ceva, spune Mörschel. Vă credeți mai breji decât noi, muncitorii.

— Eu nu mă cred.

— Ba așa credeți toți. Și de ce? Pentru că nu pontăți la patron pe-o săptămână, ci pe-o lună întreagă. Pentru că faceți ore suplimentare neplătite, pentru că vă lăsați plătiți sub normele tarifare, pentru că nu faceți niciodată grevă, pentru că voi sunteți întotdeauna spărgătorii de grevă...

— Dar nu e vorba numai de bani, spune Pinneberg. Noi gândim altfel decât majoritatea muncitorilor, avem alte nevoi...

— Gândiți altfel, bombăne Mörschel, gândiți altfel. De fapt, gândiți la fel ca niște proletari...

— Nu cred, spune Pinneberg, eu, de pildă...

— Dumneata, de pildă, i-o taie Mörschel îngustându-și ochii cu răutate și rânjind. Dumneata, de pildă, ți-ai luat un avans.

— Cum adică? întrebă Pinneberg nedumerit. Avans...?

— Păi da, avans, rânjește celălalt și mai tare. Avans, aici, la Emma. Păi, nu e foarte frumos, domnule. Obicei foarte proletar...

— Eu..., începe Pinneberg roșu în obraji, simțind că-i vine să trântască toate ușile și să urle: „Da' mai slăbiți-mă cu toții...!“.

Dar doamna Mörschel spune tăios:

— Tată, încetează odată cu înțepăturile tale! Chestia asta e lămurită. De-acum nu mai e treaba ta.

— Uite că vine Karl, strigă Mielușica, pentru că afară se aude trântindu-se ușa.

— Atunci hai cu mâncarea, femeie, zice Mörschel. Și totuși am dreptate, ginerică, ia întreabă-l o dată pe preotul dumitale, n-a fost deloc frumos...

Intră un bărbat tânăr, însă tânăr e numai denumirea vârstei, pentru că nu pare deloc tânăr, e chiar mai gălbejit și mai mâncat de fiere decât bătrâna. Mârâie: „'Nă seara“, nu-l bagă deloc în seamă pe oaspete, își scoate haina și vesta, apoi și cămașa. Pinneberg privește totul cu o mirare crescândă.

— Ai făcut ore suplimentare? întrebă bătrâna.

Karl Mörschel mârâie ceva.

— Lasă acum spălatul, Karl, spune doamna Mörschel, vino să mănânci.

Dar Karl a dat deja drumul la apă și începe să se spele cu mare râvnă. E gol până la brâu – Pinneberg se simte puțin stânjenit, mai mult din pricina Mielușicăi. Dar ea nu pare să fie deranjată, pentru ea e pesemne ceva normal.

Lui Pinneberg multe nu i se par normale. Farfuriile de faianță oribile, cu crăpături negricioase, turtele din cartofi pe jumătate reci, cu gust de ceapă, castravetele murat, berea la sticlă, deja răsuflată, care e turnată numai pentru bărbați, și-apoi bucătăria asta tristă, Karl care se spală...

Acesta se așază la masă și zice bosumflat:

— Ia te uită, bere?

— ăsta e viitorul bărbat al Emmei, îi explică doamna Mörschel. Vor să se căsătorească în curând.

— Vasăzică tot l-a prins pe unu', spune Karl. Mă rog, un burghez. Un proletar nu-i destul de bun.

— Vezi, zice tata Mörschel foarte mulțumit.

— Tu să-mi dai mai întâi banii de masă și după aia să deschizi gura aici, îl repede doamna Mörschel.

— Și ce-nseamnă „vezi“, întrebă acru Karl întorcându-se către tatăl lui. Un burghez sadea mi-e mai drag decât fasciștii tăi socialiști.

— Fasciștii mei socialiști, îi răspunde bătrânul supărat. Cine-i fascist aici, pui de bolșevic ce ești!

— Păi, e clar, zice Karl, voi, eroii de pe crucișătoarele blindate....

Pinneberg stă și ascultă cu oarecare satisfacție. Tot ce i-a aruncat bătrânul în față primește înapoi de la fiu-său, și încă cu dobândă.

Dar asta nu face turtele din cartofi mai bune și nu e un prânz plăcut, își închipuise altfel sărbătorirea logodnei sale.

Discuție în noapte despre dragoste și bani

Pinneberg nu s-a mai dus să prindă trenul, putea să plece și cu cel de la patru dimineața. Tot ajungea la timp la magazin.

Cei doi stau în bucătăria întunecoasă. Într-o cameră doarme domnul, în cealaltă – doamna Mörschel. Karl a plecat la o întrunire a Partidului Comunist German.

Au tras două scaune de bucătărie unul lângă celălalt și stau sprijiniți cu spatele de soba răcită. Ușa care dă spre micul balcon e deschisă, iar vântul mișcă ușor perdeaua. Afară, peste o curte fierbinte, plină de zgomotele radiourilor, atârnă cerul nopții, întunecat, cu stele foarte palide.

— Aș vrea, spune Pinneberg încet, strângând-o pe Mielușica de mână, să ne fie ceva mai bine. Știi, încearcă el să-i descrie, la noi ar trebui să fie lumină, perdele albe și întotdeauna grozav de curat.

— Înțeleg, răspunde Mielușica, înțeleg, aici trebuie să fie cumplit pentru tine, care nu ești obișnuit.

— Nu vreau să spun asta, Mielușico.

— Ba da. Ba da. De ce să n-o spui, dacă e cumplit. Că tata și Karl se ceartă tot timpul e cumplit. Și că tata și mama se

iau mereu la hartă e la fel de cumplit. Și că vor mereu s-o înșele pe mama la banii pentru mâncare, iar mama îi prostește cu mâncarea... totul e cumplit.

— Dar de ce sunt așa? La voi în casă sunt trei oameni care câștigă bani, ar trebui să vă meargă bine.

Mielușica nu-i răspunde.

— Locul meu nu-i aici, spune ea în schimb. Am fost tot timpul o Cenușăreasă. Când tata și Karl ajung acasă, pentru ei seara e gata. Dar eu abia atunci încep cu spălătul vaselor, călcatul rufelor și peticitul ciorapilor. Însă, de fapt, nu e asta, strigă ea. Asta aș face cu plăcere. Ci doar că totul pare de la sine înțeles și că ești împins și plesnit, că n-ai parte niciodată de vreo vorbă bună și Karl se poartă de parcă el m-ar hrăni fiindcă plătește mai mulți bani pentru mâncare... Eu nu câștig așa mult – cât primește azi o vânzătoare?

— În curând o să se termine toate, spune Pinneberg. În curând.

— Ah, nu e asta, strigă ea disperată, nu e deloc asta. Dar știi, Băiete, ei întotdeauna m-au disprețuit, „prostuț“, așa îmi spun. Adevărat, nu sunt prea deșteaptă. Nu înțeleg multe. Și apoi mai spun că nu sunt drăguță...

— Dar ești drăguță!

— Tu ești primul care spune asta. Când mai mergeam uneori la dans, întotdeauna rămâneam pe scaun. Și, când mama îi spunea lui Karl să trimită pe unul dintre prietenii lui, el zicea: „Cine vrea să danseze cu o capră ca asta?“. Serios, tu ești primul care...

Un sentiment neplăcut îl cuprinde pe Pinneberg. Zău, n-ar trebui să-mi spună așa ceva. Mie mi s-a părut întotdeauna drăguță. Și acum, dacă nu e, de fapt, drăguță... Dar Mielușica urmează:

— Vezi tu, Băiete, nu vreau să mă plâng față de tine. Vreau s-o spun numai acum, o singură dată, ca să-nțelegi că locul meu nu-i aici, locul meu e alături de tine. Numai cu tine. Și-ți sunt grozav de recunoscătoare, nu numai pentru Pitic, ci și pentru că ai luat-o pe Cenușăreasa...